

The Project “Support to the Implementation of Anti-discrimination
Legislation and Mediation in Serbia”

Ruzveltova 61
11 000 Belgrade
Serbia

Tel: + 381 11 3293474

Fax: + 381 11 2766175

Prevod Zakona o zabrani diskriminacije na bugarski jezik urađen je za potrebe Projekta “Podrška sprovođenju antidiskriminacionog zakonodavstva i medijacije u Srbiji”, koji se realizuje u saradnji Ministarstva rada i socijalne politike Republike Srbije i Programa Ujedinjenih nacija za razvoj, a uz finansijsku podršku Evropske unije.

Translation of the Law on the Prohibition of Discrimination to Bulgarian language was conducted for the purposes of the Project “Support to the Implementation of Anti-discrimination Legislation and Mediation in Serbia”, which is implemented by the Ministry of Labour and Social Policy of the Republic of Serbia and the United Nations Development Programme, and is funded by the European Union.

This project is implemented by the Ministry of Labour and Social Policy of the Republic of Serbia and the United Nations Development Programme (UNDP).

This project is funded by the European Union.

ЗАКОН

ЗА ЗАБРАНА НА ДИСКРИМИНАЦИЯ

I. ОСНОВНИ РАЗПОРЕДБИ

Предмет на Закона

Член 1.

С настоящия закон се урежда обща забрана на дискриминация, форми и случаи на дискриминацията, както и процедурите за защита от дискриминация.

С настоящия закон се възстановява Комисар за защита на равенство (по-нататък в текста: Комисар), като самостоятелен държавен орган, независим при извършването на дейностите утвърдени с този закон.

Понятия

Член 2.

В този закон:

1) признаците „дискриминация“ и „дискриминаторен акт“ означават всяко неоправданно правене на разлики или нееднакво постъпване, съответно пропускане (изключване, ограничаване или даване на предимство), по отношение лицата или групата както и на членовете на тяхните семейства, или на тях близките лица, на откровен или прикрит начин, а който се засновава на раса, цвят на кожа, деди и прадеди, гражданство, национална принадлежност или етнически произход, език, религиозни или политическо убеждения, пол, родна самоличност, сексуална ориентация, имущественно състояние, раждане, генетични особености, здравословно състояние, увреждане, брачно и семейно положение, съдимост, възраст, външен вид, членство в политически, синдикални и други организации и други съществени, съответно предпоставени лични качества (по-нататък в текста: лични качества);

2) признаци „лице“ и „всяко“ означават онзи който пребивава на територията на Република Сърбия или на територията под нейната юрисдикция, без оглед на това дали е гражданин на Република Сърбия, някоя друга държава или лицето е без гражданство, както и юридическо лице което е регистрирано, съответно извършва дейност на територията на Република Сърбия;

3) признак „гражданин“ означава лице което е гражданин на Република Сърбия;

4) признак „орган на общественна власт“ означава държавен орган, орган на автономна покрайнина, орган на единица на местното самоуправление, публично предприятие, учреждение, публична агенция и друга организация на която е възложено извършване на обществени правомощия, както и юридическото лице което учредява или финансира изцяло, съответно в предимната част, Република, автономна покрайнина или местното самоуправление.

Всичките понятия които се ползват в този закон в мъжкия род обхващат същите понятия в женския род.

Заштитени права и лица

Член 3.

Всеки има право, компетентните съдилища и другите органи на обществената власт на Република Сърбия, ефективно да го защитават от всички форми на дискриминация.

Чужденецът в Република Сърбия, съгласно с международните договори, има всички права гарантирани с Конституцията и по закона, освен правата която по Конституцията и закона имат само граждани на Република Сърбия.

Забранено е извършване на правата утвърдени с този закон противно на целта в което са признати или с намерението да се отнемат, повредат или ограничат права и свободи на другите.

II. ОБЩА ЗАБРАНА И ФОРМИ НА ДИСКРИМИНАЦИЯ

Принцип на равенство

Член 4.

Всички са еднакви и ползват еднакво положение и еднаква правна защита, без оглед на личните качества.

Всеки е длъжен да уважава принцип на равенство, съответно забрана на дискриминация.

Форми на дискриминация

Член 5.

Форми на дискриминация са пряка и непряка дискриминация, както и повреда на принципи на еднаквите права и задължения, позоваване на отговорност, сдружаване поради извършване на дискриминация, говор на омраза и обезпокояване и понижаващо постъпване.

Пряка дискриминация

Член 6.

Пряка дискриминация е налице ако лицето или група лицата, поради неговото съответно тяхното лично качество при същите или подобните обстоятелства, с които и да било акт, дейност или пропускането, се поставят или са поставени в по-неблагоприятно положение, или биха могли да бъдат поставени в по-неблагоприятно положение.

Непряка дискриминация

Член 7.

Непряка дискриминация е налице ако лицето или група на лицата, поради неговото съответно тяхното лично качество, поставя в по-неблагоприятно положение с акт, дейност или с пропускането което е привидно засновавано на принципа на равенството и забрана на дискриминация, освен ако това е оправдано със законова цел, а средствата за постигане на тази цел са примеренни и нужни.

Поведа на принципа на еднаквите права и задължения

Член 8.

Нарушение на принципа на еднаквите права и задължения е налице ако на лицето или на групата лица, поради неговото съответно тяхното лично качество, неоправдано се отнемат права и свободи или се налагат задълженията които при същите или в подобните обстоятелства не отнемат или не налагат на другото лице или на групата лица, ако цел или последица на предприетите мерки са неоправдани, както и ако не съществува съотношение между предприетите мерки и цел които с тези мерки се осъществява.

Забрана на позоваване на отговорност

Член 9.

Дискриминация е налице ако спрямо лицето или спрямо групата лица неоправдано се постъпва по-лошо но отколкото се постъпва или би се постъпвало спрямо другите, изключително или главно поради това че са изисквале, съответно възнамеряват да изискват защита от дискриминация или поради това че са предложили или възнамеряват да предложат доказателства за дискриминаторен акт.

Сдружаване поради извършването на дискриминация

Член 10.

Забранено е сдружаване поради извършването на дискриминация, съответно действаването на организации или групи което е насочено към нарушаване на предвидените в конституцията, правилата на международното право и по закона гарантираните свободи и права или на предизвикване на национална, расова, религиозна и друга омраза, раздор или нетърпение.

Говор на омраза

Член 11.

Забранено е изразяване на идеи, информации и мнения с които се подбужда към дискриминация, омраза или насилие против лицата или групата лица поради тяхното лично качество, в средствата за масова комуникация и другите публикации, на събранията и местата достъпни за обществото, с изписването и представянето на поръки или символи и по друг начин.

Тормоз и унижаващо постъпване

Член 12.

Забранен е тормозът и унижаващото постъпване което има за цел или представя накърняване на достойнството на лицата или групите лица на основание тяхното лично качество, а особено ако с това се създава страх или враждебна, унижителна и обидна среда.

Тежки форми на дискриминация

Член 13.

Тежки форми на дискриминацията са:

1. предизвикване и подбуждане на неравенство, омраза и нетърпимост по основание на национална, расова или религиозна принадлежност, езика, политическо определение, пол, родния идентитет, сексуална ориентация и увреждане;
2. пропагиране или извършване на дискриминацията от страна на органа на обществената власт и в постъпките пред органите на обществената власт;
3. пропагиране на дискриминацията чрез средствата за масова комуникация;
4. робство, търговия с хора, апартхейд, геноцид, етническо чистене и тяхното пропагиране;
5. дискриминация на лицата по основание две или повече лични качества (множествена или кръстосвана дискриминация);
6. дискриминацията която е извършена повече пъти (повторена дискриминация) или която се извършва в по-дълъг период време (продължена дискриминация) спрямо същото лице или групите лица;
7. дискриминация която довежда до тежки последици по дискриминирания, други лица или имота, а особено ако се касае за наказуемото престъпление при което предимна или изключителна подбуда за извършване била омраза, съответно нетърпеливост спрямо потърпевшия която е заснована на неговото лично качество.

Специални мерки

Член 14.

Не се считат за дискриминация специалните мерки въведени поради постигането на пълно равенство, защита и напредък на лицата, съответно групите лица които се намират в нееднакво положение.

III. СПЕЦИАЛНИ СЛУЧАЙИ НА ДИСКРИМИНАЦИЯ

ДИСКРИМИНАЦИЯ В ДЪРЖАНИЕТО ПРЕД ОРГАНИТЕ НА ОБЩЕСТВЕННА ВЛАСТ

Член 15.

Всеки има право на равен достъп и еднаква защита на своите права пред съдилищата и органите на обществената власт.

Дискриминаторното държание на служебното лице, съответно отговорното лице в органа на обществената власт, счита се за тежка повреда на трудова длъжност, съгласно със закона.

Дискриминация в областта на труда

Член 16.

Забранена е дискриминация в областта на труда, съответно нарушаване на еднакви условия за засноваване на трудовото правоотношение или ползване при еднаквите условия на всички права

в областта на труда, както са правото на труд, на свободен избор на професията, на израстването в службата, на професионално усъвършенстване и професионална рехабилитация, на равно възнаграждение за равностоен труд, на правични и удовлетворяващи трудови условия, на почивка, на образование и стъпване в синдикат, както и на защита от незааетостта.

Защита от дискриминацията от алинея 1. от този член ползва лицето в трудовото правоотношение, лицето което извършва временни работи и периодични работи или работи по договора за дело или другия договор, лице на допълнителна работа, лице което извършва явна функция, принадлежащ на войските, лице което търси работа, студент и ученик на практиката, лице на професионалното приспособяване и усъвършенстване без засноваването на трудовото правоотношение, волонтер и всеко друго лице което по което и да било основание участва в работата.

Не се счита за дискриминация правене на разлика, изключване или даване на предимство поради особеностите на определената работа при което личното качество на лицето представя действително и решително условие за извършване на работа, ако целта която с това трябва да се постигне е оправдана, както и предприемането на защитните мерки спрямо отделните категории лица от алинея 2. от този член (жени, бременни жени, родилки, родители, малолетни лица, лица с уврежданията и други).

***Дискриминация при предоставяне на публични услуги и
ползване на обекти и площи***

Член 17.

Дискриминация при предоставянето на публични услуги е налице ако юридическото или физическото лице, в рамките на своята дейност, съответно професията, на основание личното качество на лицето или групите лица, откаже предоставянето на услуга, за предоставянето на услуга изисква изпълнение на условията които не се изискват от другите лица или групите лица, съответно ако при предоставянето на услуги неоправдано даде предимство на другото лице или групите лица.

Всеки има право на равен достъп до обществените обекти (обекти в които се намират седалищата на органи на общественната власт, обекти в областта на образование, здравеопазване, социална защита, култура, спорт, туризъм, обекти които се ползват за защита на околната среда, за защита от елементарните бедствия и под.), както и общественните площи (паркове, площи, улици, пешеходни прелези и други обществени съобщителни окопи и под.), съгласно със закона.

Забрана на религиозна дискриминация

Член 18.

Дискриминацията е налице ако се постъпва противно на принципа на свободното манифестиране на вяра или уверения, съответно ако на лицето или на групи лица съкращава право на придобиване, поддържане, изразяване и промяна на вяра или уверение, както и право частно или публично представи или постъпи съгласно своите уверения.

Не се счита за дискриминация постъпване на свещеници, съответно религиозните служаци което е съгласно с религиозната доктрина, уверения или цели на църквите и религиозните общности вписани в регистъра на религиозните общности, съгласно със специалния закон с който се урежда свобода на вероизповедание и статус на църквите и религиозните общности.

***Дискриминация в областта на образование и
професионално оспособяване***

Член 19.

Всеки има право на предучилищно, основно, средно и висше образование и професионално оспособяване при еднакви условия, съгласно със закона.

Забранено е на лицето или групите лица на основание тяхното лично качество, да се отегчава или не дава възможност за вписване във възпитно-образователна институция, или да ги изключат от тези институции, да им се отегчи или съкрати възможност за слушане на обучението и участие в другите възпитателни, съответно образователни дейности, да класират ученици по

личното си качество, да ги измъчват и по друг начин неоправдано да се прави разликата и нееднакво да се постъпва спрямо тях.

Забранена е дискриминация на възпитателните и образователните институции които извършват дейността си съгласно със закона и другите правила, както и лицата които ползват или са ползвали услугите на тези институции съгласно със закона.

Дискриминация на основание на пол

Член 20.

Дискриминация е налице ако се постъпва противно на принципа на равенството между половете, съответно на принципа на уважаването на еднаквите права и свободи на жените и мъжете в политическия, икономическия, културния и другите аспекти на обществения, професионалния, частния и семейния живот.

Забранено е съкращаване на правата или явно или прикрито признаване на изгодности по отношението на пол или поради промяна на пол. Забранено е и физическо и друго насилие, експлоатация, изразяване на омраза, омаловажаване, изнудване и тормоз с оглед на пол, както и явно заговаряне, поддържане и постъпване съгласно с предразсъдъците, обичаите и другите общественни образци на поведението които се засновават на идеята на подредеността или надредеността на половете, съответно стереотипните роли на половете.

Дискриминация на основание сексуална ориентация

Член 21.

Сексуалната ориентация е частно нещо и никой не може да бъде призван явно да се изясни за своята сексуална ориентация.

Всеки има право да се изясни за своята сексуална ориентация, а дискриминаторният акт поради такова изясняване е забранено.

Дискриминиране на децата

Член 22.

Всеко дете, съответно малолетно дете има еднакви права и защита в семейството си, обществото и държавата, без оглед на неговите или личните качества на родители, попечители и членове на семейството.

Забранено е да се дискриминира детето, съответно малолетното дете спрямо здравословното състояние, брачно, съответно извънбрачно раждане, явно позоваване за даване на предимство на децата от един пол по отношението на децата от другия пол, както и правене на разлика спрямо здравословното състояние, имущественното състояние, професията и другите белези на общественото положение, дейностите, изразеното мнение или уверението на родителите на детето, съответно попечителите и членовете на семейството.

Дискриминация на основание възрастта

Член 23.

Забранено е да се дискриминират лицата на основание възрастта.

Старите имат право на достойнствените жизнени условия без дискриминация, а особено, право на равен достъп и защита от пренебрегване и от тормоз при ползването на здравословни и други публични услуги.

Дискриминация на националните малцинства

Член 24.

Забранена е дискриминацията на националните малцинства и тяхните принадлежащи на основание националната принадлежност, етнически произход, религиозните уверения и езика.

Начин за осъществяване и защита на правата на принадлежащите на националните малцинства се уреждат с отделния закон.

Дискриминация поради политическа или синдикална принадлежност

Член 25.

Забранена е дискриминацията поради политическите убеждения на лицата или групите лица, съответно принадлежност или непринадлежност на политическата партия съответно синдикалната организация.

За дискриминацията от алинея 1. от този член не се считат ограниченията която се отнасят до изпълняващите определени държавни функции, както и ограниченията необходими поради предотвратяване на заговарянията и извършване на фашистки, нацистки и расистки дейности, предписани съгласно със закона.

Дискриминиране на лицата с уврежданията

Член 26.

Дискриминацията е налице ако се постъпва противно на принципа на уважаването на еднаквите права и свободи на лицата с уврежданията в политическия, икономическия, културния и другите аспекти на общественния, професионалния, частния и семейния живот.

Начин за осъществяване и защита на правата на лицата с уврежданията се урежда с отделния закон.

С оглед на съдебната защита от дискриминацията на лицата с уврежданията се прилагат и чл. 41, 42, 43, 44, 45. и 46. от този закон.

Дискриминация с оглед здравословното състояние

Член 27.

Забранена е дискриминацията на лицата или групите лица с оглед тяхното здравословно състояние, както и членовете на тяхните семейства.

Дискриминацията от алинея 1. от този член е налице особено ако на лицето или групите лица поради тяхните лични качества неоправдано откаже предоставянето на здравословни услуги, постави специални условия за предоставяне на здравословни услуги които не са оправдани с медицинските причини, откаже поставянето на диагноза и съкратят информации за здравословното състояние в момента, предприетите или с възнамеряващите мерки на лечение или рехабилитация, както и тормоз, обида и пренебрегване по време на пребиваването му в здравословната институция.

IV. КОМИСАР ЗА ЗАЩИТА НА РАВЕНСТВО

Процедура за избиране на Комисара

Член 28.

Комисарът се избира от Народното събрание с мнозинство гласовете на всичките народни представители, на предложение на съвета компетентен за конституционалните въпроси (по-нататък в текста: Съвет).

Предложението за избиране на Комисара утвърждава се с мнозинство на гласовете на общото число на членовете на Съвета.

Всяка от групите на представители в Народното събрание има право на Съвета да предложи кандидат за Комисара.

За Комисара може да бъде избран гражданин на Република Сърбия който изпълнява следните условия:

1. да е дипломиран юрист;
2. да има най-малко десет години опит от юридическите сделки в областта на защита на човешките права;
3. да притежава високи морални и професионални качества.

Комисарът не може да извършва друга явна или политическа функция, нито професионална дейност, съгласно със закона.

Мандат

Член 29.

Комисарът се избира за срок от пет години.

Същото лице може да бъде избрано за Комисара най-много два пъти.

Прекратяване на мандата

Член 30.

На Комисара функцията прекратява: с изтичането на мандата; с подаването на оставка в писмената форма на Народното събрание; с изпълняването на условията за пенсиониране, съгласно със закона; с разрешаването и със възникване на смърт.

Решението за разрешаване на Комисара взима Народно събрание.

Комисарът се разрешава от длъжността си:

1. поради непрофесионална и безсъвестна работа;
2. ако с решението влязло в сила бъде осъден за наказателно престъпление на наказание със затвор което га прави на недостоен или неподобен за извършване на тази функция;
3. със загуба на гражданство;
4. ако извършва друга явна функция или професионална дейност, ако извършва друга длъжност или работа които би могли да въздействат върху неговата самостоятелност и независимост или ако постъпва противно на закона с който се урежда предотвратяване на конфликта на интереси при извършването на явните функции.

Процедурата за разрешаване на Комисара се задвижва на инициативата на една трета на народни представители.

Съветът утвърждава дали са налице причините за разрешаване и за това уведомява Народното събрание.

Съветът уведомява Народното събрание и за иска на Комисара да му се прекрати длъжност, както и за изпълнение на условията за прекратяване на длъжност поради изпълнение на условията за пенсиониране, съгласно със закона.

Народното събрание взема решение за разрешаването на Комисара с мнозинството на гласовете на всички народни представители.

Народното събрание избира новия Комисар в срок от три месеца от прекратяването на мандата на Комисара.

Положение на Комисара

Член 31.

Комисарът има право на месечно възнаграждение еднакво на месечното възнаграждение на съдията на Върховния касационен съд, както и правото на обезщетение на разходите възникнали във връзка с извършването на функцията си.

Комисарът ползва имунитет който ползват народните представители в Народното събрание.

Експертна служба на Комисара

Член 32.

Комисарът има експертна служба която му помага при извършването на неговите компетентности.

Комисарът взима акт, за който съгласието дава Народното събрание, с който се урежда организация и работа на неговата експертна служба.

Комисарът има три помощника.

Помощникът на Комисара ръководи със закръглената област на работа, съгласно с акта за организация и длъжностните характеристики.

Помощниците на Комисара разпорежда Комисарът.

Комисарът самостоятелно решава, съгласно със закона, за приемане на лицата в трудовото правоотношение в експертната служба, ръководен с нужда за професионално и благотворно извършване на своята компетентност.

Върху заетите в експертната служба на Комисара съгласно се прилагат правилата за трудовите правоотношения в държавните органи.

Финансовите средства за работа на Комисара, неговите помощници и неговата експертна служба се осигуряват от бюджетната издръжка на Република Сърбия, на предложението на Комисара.

Седалище на Комисара е в Белград.

Компетентност на Комисара

Член 33.

Комисарът:

1. приема и обсъжда оплакването поради повреждане на разпоредбите на този закон и дава мненията и препоръки в конкретните случаи и налага мерки съгласно с член 40. от този закон;
2. на подаващия оплакването предоставя информации за неговото право и за възможност за задвижване на съдебното или друго производство по защита, съответно препоръчва производство за помирение;
3. подава искове от член 43. от този закон, поради повреда на правата от този закон, от своето име а със съгласие и за сметка на дискриминираното лице, доколкото съдебното производство по същото дело не е вече задвижено или прекратено с решението влязло в сила;
4. подава съобщенията за извършени нарушения поради нарушаване на правата от този закон;
5. представя годишен и специален доклад на Народното събрание за състоянието в областта на защита на равенство;
6. предупреждава общественост за най-чести, типични и тежки случаи на дискриминация;
7. наблюдава провеждането на закона и другите правила, иницира вземането или изменянето на правила поради провеждане и усъвършенствуване на защита от дискриминация и дава мнението си за разпоредбите на законопроекта и други правила отнасящи за забрана на дискриминация;
8. възстановява и поддържа сътрудничеството с органите компетентни за осъществяване на равенство и защита на човешките права на територията на автономна покрайнина и местното самоуправление;
9. препоръчва на органите на обществената власт и на другите лица мерки за осъществяване на равенство.

Правилник за работа

Член 34.

Комисарът взема правилник за работа с който по-близо се урежда начин на неговата работа и постъпването му.

V. ПОСТЪПВАНЕ ПРЕД КОМИСАРА

ПОДАВАНЕ НА ОПЛАКВАНЕ

Член 35.

Лицето което счита че е претърпяло дискриминация подава на Комисара оплакването писмено или, изключително, устно върху протокола, без задължение за заплащане на такса или друг вид обезщетение.

Към оплакването се подават и доказателства за претърпения акт на дискриминация.

От името и със съгласието на лицето чието право е нарушено, оплакването може да подаде организация която се занимава със защита на човешките права или друго лице.

Комисарът доставя оплакването на лицето срещу когото е подадено, в срок от 15 дни от деня на получаването на оплакването.

Член 36.

Комисарът постъпва по оплакването доколкото съдебното производство по същото дело не е вече задвижено или завършено с решението влязло в сила.

Комисарът не постъпва по оплакването ако е очевидно че няма повреда на правото на която подаващия посочва, ако в същото дело вече е постъпвал а не са предложени нови доказателства, както и ако утвърди че поради протичане на време от извършената повреда на правото е невъзможно да се постигне целта на постъпването.

Утвърждаване на фактическото състояние

Член 37.

След приемането на оплакване Комисарът утвърждава фактическото състояние с преглед на представените доказателства и с вземането на изявление от подаващия оплакването, лицето срещу което оплакването е подадено, както и от другите лица.

Лицето срещу което оплакването е подадено може да се изясни за доводи на оплакването в срок от 15 дни от деня на неговото приемане.

Помиряване

Член 38.

Комисарът предлага провеждане на производството по помиряване, съгласно със закона с който се урежда производството по медиация, а преди предприемане на другите действия в производството.

Мнение и препоръки

Член 39.

Комисарът дава мнението си за това дали е дошло до повреда на разпоредбите на този закон в срок от 90 дни от деня на подаване на оплакването, и за това уведомява подаващия и лицето срещу което оплакването е подадено.

Към мнението си че е дошло до нарушаване на разпоредби на този закон, Комисарът препоръчва на лицето срещу което оплакването е подадено начин за предотвратяване на повреда на правото.

Лицето към което препоръката е отправена длъжно е да постъпи по препоръката и да отстрани нарушаване на право в срок от 30 дни от деня на получаването на препоръката, както и за това да уведоми Комисара.

Мерки

Член 40.

Ако лицето към което препоръката е отправена не постъпи по препоръката, съответно това не отстрани нарушаване на правото, Комисарът му налага предупредителна мерка.

Ако лицето от алинея 1. от този член не отстрани нарушаване на правото в срок от 30 дни от деня на произнасяне на предупреждението, Комисарът може за това да докладва обществото.

Предупредителна мерка от алинея 1. от този член налага се с решението, което не може специално да се обжалва.

Върху производството пред Комисара съгласно се прилагат разпоредбите на закона с който се урежда общо административно производство.

VI. СЪДЕБНА ЗАЩИТА

Съдебна компетентност и производство

Член 41.

Всеки който е повреден с дискриминаторния акт има право да предяви иск на съда.

В производството съгласно се прилагат разпоредбите на Гражданско процесуалния кодекс.

Производството е спешно.

Ревизията винаги е допусната.

Местна компетентност

Член 42.

В производството за защита от дискриминация местно е компетентен, освен съда с обща местна компетентност и съдът в чийто район е седалището, съответно местопребиваването на ищеца.

Искове

Член 43.

С иск от член 41. алинея 1. от този закон може да се изисква:

1. забрана на извършването на акт който заплашва с дискриминация, забрана на по-нататъшното извършване на дискриминационен акт, съответно забрана на повтарянето на дискриминационен акт;
2. утвърждение че ответникът е дискриминаторно постъпвал спрямо ищеца или другото;
3. извършване на акт поради отстраняването на последиците на дискриминаторния акт;
4. обезщетяване на материална и нематериална вреда;
5. произнасяне на пресъдата взета по повод някой от исковете от т. 1-4. от този член.

Временна мерка

Член 44.

Ищецът към иска, по време на производството, както и след завършване на производството, все докато изпълнението не бъде проведено, може да изисква, съдът с временната си мерка, да предотврати дискриминаторния акт поради отстраняване на опасността от насилието или по-голяма необезщетима вреда.

В предложението за налагане на временната мерка трябва да се направи на вероятно че мерката е нужна за да се предотврати опасност от насилието поради дискриминаторния акт, предотврати употреба на сила или възникване на необезщетимата вреда.

За предложението за налагане на временната мерка съдът е длъжен да вземе решение без отлагането, а най-късно в срок от три дни от деня на получаване на предложението.

Правила за тегло на доказване

Член 45.

Ако съдът е утвърдил че е извършен акт на пряка дискриминация или това е безспорно между страни по делото, ответникът не може да се освободи от отговорността си с доказването че не е виновен.

Доколкото ищецът направи на вероятно че ответникът е извършил акт на дискриминация, тегло на доказването че последици на този акт не е дошло до нарушаване на принципа на равенството, съответно принципа на еднаквите права и задълженията носи ответника.

Искове на други лица

Член 46.

Искове от член 43. т. 1, 2, 3. и точка 5. може да предяви Комисарът и организацията която се занимава със защитата на човешките права, съответно правата на определена група лица.

Ако дискриминаторният акт се отнася изключително до определеното лице, ищците от алинея 1. от този член могат да предявят иск само с неговото съгласие в писмена форма.

Лицето което съзнателно се изложило на дискриминаторния акт, с намерението си непосредствено да провери прилагането на правила за забрана на дискриминация в конкретния случай, може да предяви иск от член 43. т. 1, 2, 3. и точка 5. от този закон.

Лицето от алинея 3. от този член длъжно е да уведоми Комисара за възнамерявания акт, освен ако обстоятелствата не позволяват това, както и за предприетия акт да докладва на Комисара в писмена форма.

Ако лицето от алинея 3. от този член не е предявило иск, съдът може да го разпита като свидетеля.

Спрямо лицето от алинея 3. от този член не може да се подаде възражение за разделена отговорност за вреда която произхожда от акта на дискриминация.

VII. НАДЗОР

Надзор върху провеждане на закона

Член 47.

Надзор върху провеждането на този закон извършва министерство компететно за човешки и малцински права.

Годишен доклад на Комисара

Член 48.

Комисарът представя на Народното събрание годишен доклад за състоянието в областта на защита на равенството, който съдържа оценка на работа на органа на обществената власт, предоставящите услуги и другите лица, съгледаните пропуски и препоръки за тяхното отстраняване.

Докладът може да съдържа и доводи за провеждане на закона и други правила, съответно за необходимостта за вземане или изменение на правила поради провеждане и усъвършенствуване на защита от дискриминация.

Докладът съдържа сбита форма която се обнародва в „Службени гласник на Република Сърбия”.

Специален доклад

Член 49.

Ако са налице особено важни причини, Комисарът може, по собствената си инициатива или по искането на Народното събрание, да представи специален доклад на Народното събрание.

Специален доклад съдържа сбита форма която се обнародва в „Службени гласник на Република Сърбия”.

VIII. НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 50.

С парична глоба от 10.000 до 50.000 динара ще се накаже за нарушение служебното лице, съответно отговорното лице в органа на обществената власт ако направи дискриминаторен акт (член 15. алинея 2).

Член 51.

С парична глоба от 10.000 до 100.000 динара ще се накаже за нарушение юридическото лице, съответно предприемач, ако на основание личното качество на лицето което извършва временни и периодични работи, лицето на допълнителна работа, студента и ученика на практиката, лицето на професионалното оспособяване и усъвършенствуване без засноваване на трудовото правоотношение, съответно на волонтера, нарушава еднаквите възможности за засноваване на трудовото правоотношение или ползване под еднаквите условия на всичките права от областта на труда (член 16. алинея 1).

С парична глоба от 5.000 до 50.000 динара ще се накаже за нарушение от алинея 1. от този член отговорното лице в юридическото лице, съответно в органа на обществената власт, както и физическото лице.

Член 52.

С парична глоба от 10.000 до 100.000 динара ще се накаже за нарушение юридическото лице, съответно предприемач, ако в рамките на своята дейност, на основание личното си качество на лицата или групите лица, откаже предоставянето на услуга, за предоставянето на услуга изисква изпълняване на условията които не се изискват от другите лица или групите лица, съответно ако в предоставянето на услуга неоправдано даде предимство на другото лице или групата лица (член 17. алинея 1).

С парична глоба от 10.000 до 100.000 динара ще се накаже за нарушение юридическото лице съответно предприемач, собственик, съответно потребител на обекта в обществената употреба или обществените площи, ако на лицето или групите лица на основание тяхното лично качество не позволи достъп до тези обекти, съответно площи (член 17. алинея 2).

С парична глоба от 5.000 до 50.000 динара ще се накаже за нарушение от алинея 1. от този член отговорното лице в юридическото лице, съответно в органа на обществената власт, както и физическото лице.

С парична глоба от 5.000 до 50.000 динара ще се накаже за нарушение от алинея 2. от този член отговорното лице в юридическото лице, съответно в органа на обществената власт, както и физическото лице.

Член 53.

С парична глоба от 5.000 до 50.000 динара ще се накаже за нарушение отговорното лице в органа на обществената власт ако постъпи противно на принципа на свободно манифестиране на вяра или уверения, съответно ако на лицето или групата лица съкрати правото на придобиване, поддържане, изразяване и промяна на вяра или уверения, както и право частно или общественно да представат, съответно да постъпат съгласно своите уверения (член 18).

С парична глоба от 10.000 до 100.000 динара ще се накаже за нарушение от алинея 1. от този член, юридическото лице съответно предприемач.

С парична глоба от 5.000 до 50.000 динара ще се накаже за нарушение от алинея 1. от този член отговорното лице в юридическото лице и физическото лице.

Член 54.

С парична глоба от 10.000 до 100.000 динара ще се накаже за нарушение възпитателна, съответно образователна институция която на лицето или групата лица, на основание тяхното лично качество неоправдано затрудни или не позволи вписването, съответно ги изключи от възпитателна, съответно образователна институция (член 19. алинея 2).

С парична глоба от 5.000 до 50.000 динара ще се накаже за нарушение от алинея 1. от този член отговорното лице във възпитателна, съответно образователна институция.

Член 55.

С парична глоба от 10.000 до 100.000 динара ще се накаже за нарушение, юридическото лице което съкрати правото или призна изгодности с оглед на пол, съответно експлоатира лицето или групата лица с оглед на пол (член 20. алинея 2).

С парична глоба от 10.000 до 100.000 динара ще се накаже за нарушение предприемачът ако съкрати право или признае изгоди с оглед на пол, съответно извършва физическо и друго насилие, експлоатация, изразява омраза, омаловажава, изнудва и тормози лицето или групата лица с оглед на пол.

С парична глоба от 5.000 до 50.000 динара ще се накаже за нарушение от алинея 2. от този член, отговорното лице в юридическото лице, съответно в органа на обществената власт, както и физическото лице.

Член 56.

С парична глоба от 10.000 до 100.000 динара ще се накаже за нарушение юридическото лице или предприемач ако лицето или групата лица позове явно да се изяснят за своята сексуална ориентация, съответно ако предотврати изразяване на тяхната сексуална ориентация, съгласно с този закон (член 21).

С парична глоба от 5.000 до 50.000 динара ще се накаже за нарушение от алинея 1. от този член, отговорното лице в юридическото лице, съответно в органа на обществената власт, както и физическото лице.

Член 57.

С парична глоба от 10.000 до 100.000 динара ще се накаже за нарушение, юридическото лице или предприемачът ако дискриминира детето, съответно малолетното лице спрямо брачното, съответно извънбрачното раждане, явно призовава на даване на предимствата на децата от един пол по отншението на децата от другия пол или прави разликата спрямо имущественното състояние, професията и другите признаци на общественото положение, дейностите, изразеното мнение или уверение на родителите му, съответно попечителя и членовете на семейството (Член 22. алинея 2).

С парична глоба от 5.000 до 50.000 динара ще се накаже за нарушение от алинея 1. от този член, отговорното лице в юридическото лице, съответно в органа на обществената власт, както и физическото лице.

Член 58.

С парична глоба от 10.000 до 100.000 динара ще се накаже за нарушение, юридическото лице или предприемачът ако пренебрегва или тормози лицето на основание на възраста в предоставянето на здравословните или други общественни услуги (член 23. алинея 1).

С парична глоба от 5.000 до 50.000 динара ще се накаже за нарушение от алинея 1. от този член, отговорното лице в юридическото лице, съответно в органа на обществената власт, както и физическото лице.

Член 59.

С парична глоба от 10.000 до 100.000 динара ще се накаже за нарушение юридическото лице или предприемачът ако дискриминира лицето или групата лица поради тяхните политически убеждения или принадлежности, съответно непринадлежности към политическа партия (член 25. алинея 1).

С парична глоба от 5.000 до 50.000 динара ще се накаже за нарушение от алинея 1. от този член, отговорното лице в юридическото лице, съответно в органа на обществената власт, както и физическото лице.

Член 60.

С парична глоба от 10.000 до 100.000 динара ще се накаже за нарушение, юридическото лице или предприемачът ако на лицето или групата лица на основание тяхното лично качество неоправдано откаже предоставянето на здравословните услуги, постави специални условия за предоставяне на здравословните услуги които не са оправдани с медицинските причини, откаже поставяне на диагнозата и съкрати информацията за здравословното състояние в момента, предприетите или възнамеряваните мерки на лечение или рехабилитация, както и ако ги тормози, обижда и пренебрегва по време на пребиваването му в здравословната институция (член 27. алинея 2).

С парична глоба от 5.000 до 50.000 динара ще се накаже за нарушение от алинея 1. от този член, отговорното лице в юридическото лице, съответно в органа на обществената власт, както и здравословния работник.

IX. ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Избор на Комисара

Член 61.

Народното събрание ще избере Комисара в срок от 60 дни от деня на започване с прилагането на разпоредби на чл. 28. до 40. от този закон.

Вземане на актове на Комисара

Член 62.

Комисарът взема акт за организация на своята експертска служба, както и правилник за работа в срок от 45 дни от деня на избирането му.

Влизане на Закона в сила

Член 63.

Този закон влиза в сила на осмия ден от деня на обявяването в „Службени гласник на Република Сърбия”, освен чл. 28. до 40. които ще се прилагат от 1. януари 2010 година.